

Lihäsöömise ökoloogia

Ettekanne Lihafoorumil 2019

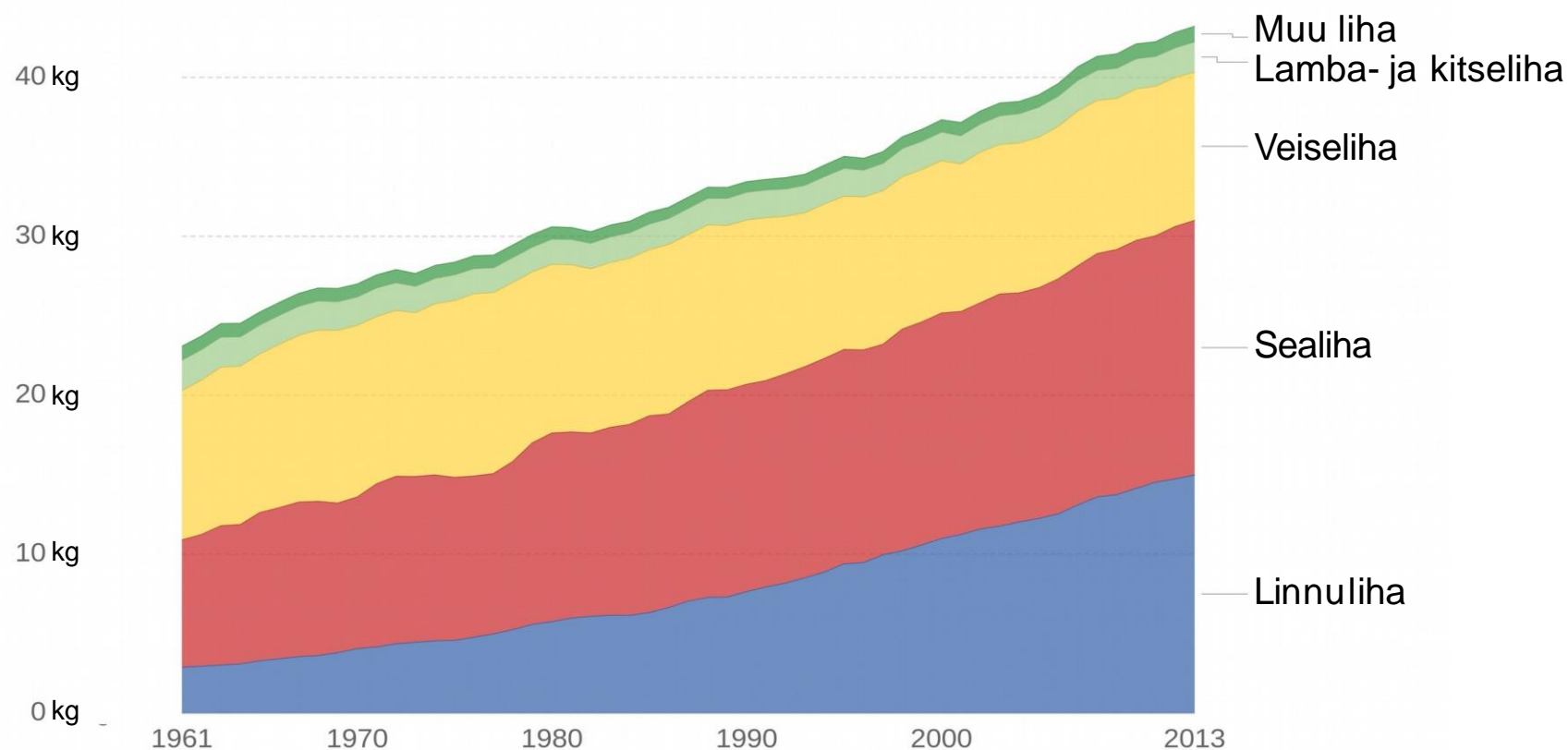
Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapirkondadesse

Mart Meriste

 nordicbotanical

Lihatarbimine inimese kohta maailmas 1961 - 2013

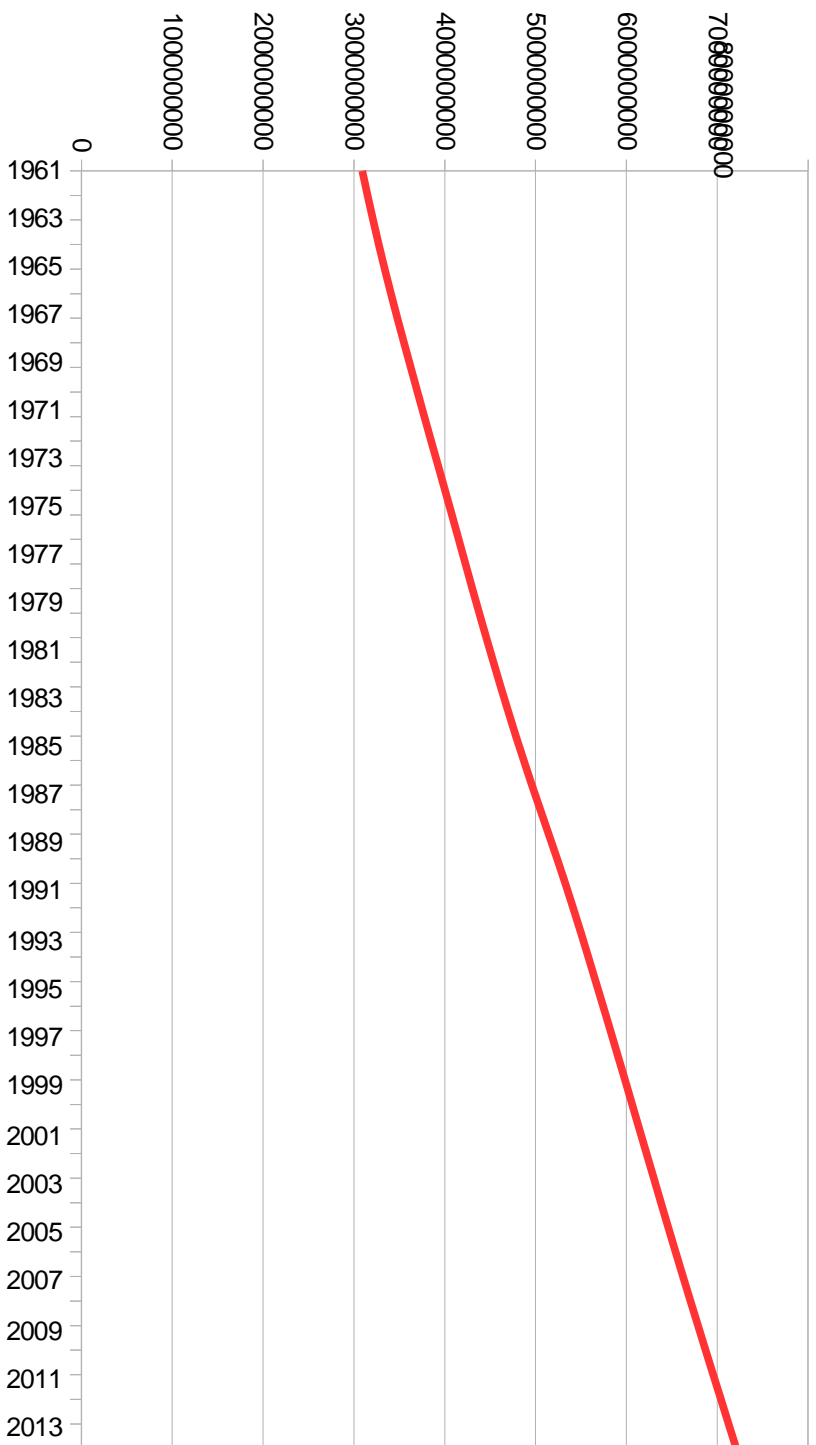
Source: UN Food and Agricultural Organization (FAO)

OurWorldInData.org/meat-production • CC BY

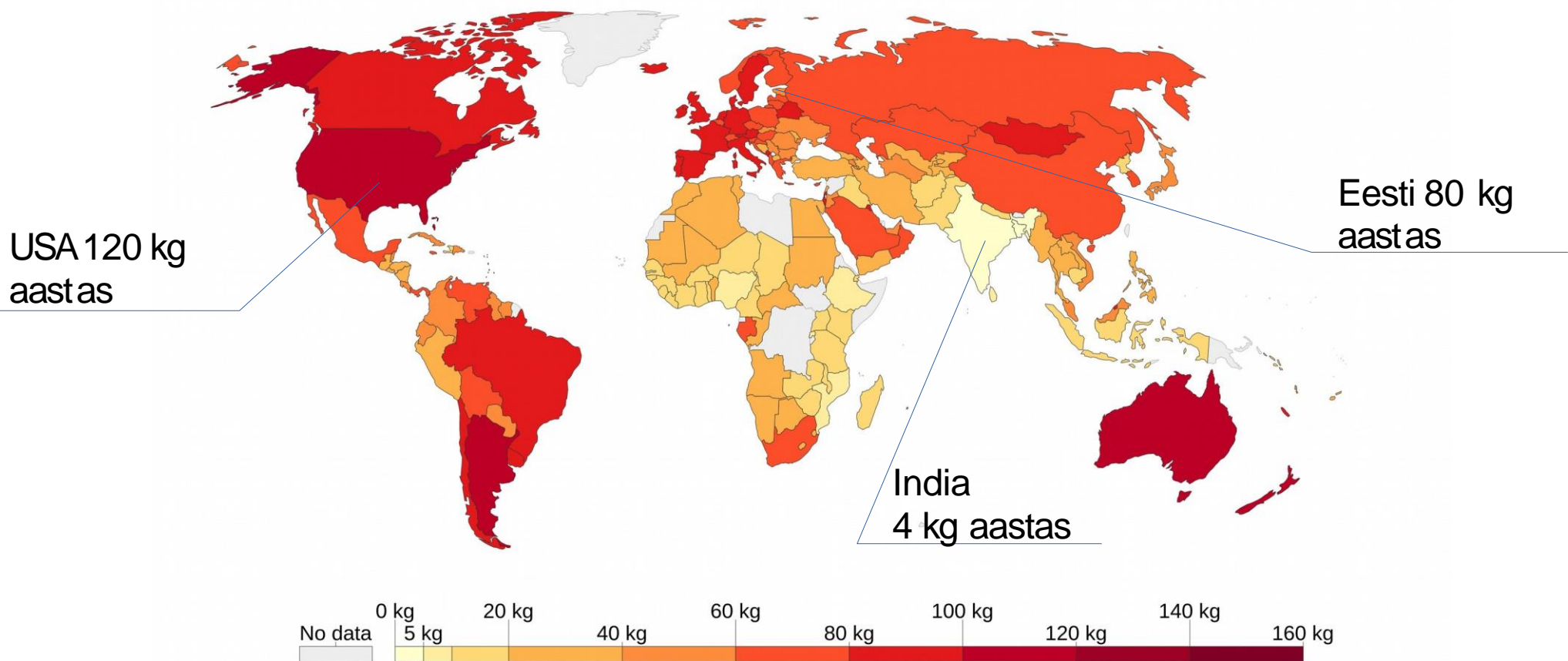

Maailma rahvastik 1961 - 2013

Lihatarbimine inimese kohta maailmas 2017

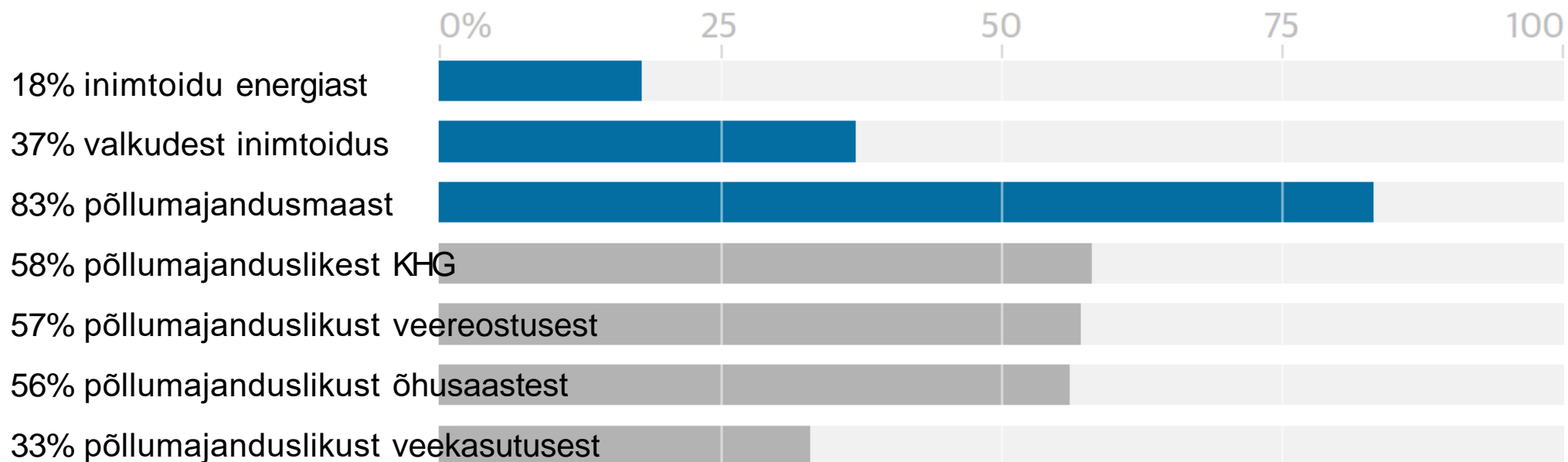

Source: UN Food and Agriculture Organization (FAO)
Note: Data excludes fish and other seafood sources

[OurWorldInData.org/meat-and-seafood-production-consumption/](https://www.ourworldindata.org/meat-and-seafood-production-consumption/) • CC BY

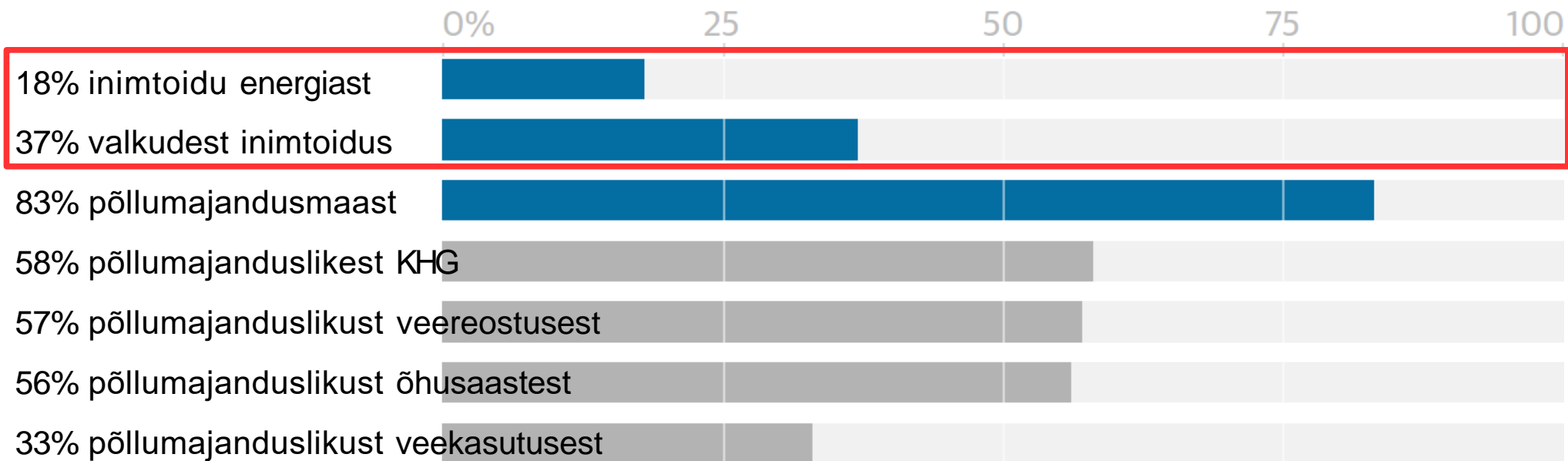
Loomakasvatus maailmas:

Guardian Graphic | Source: Poore and Nemecek, Science

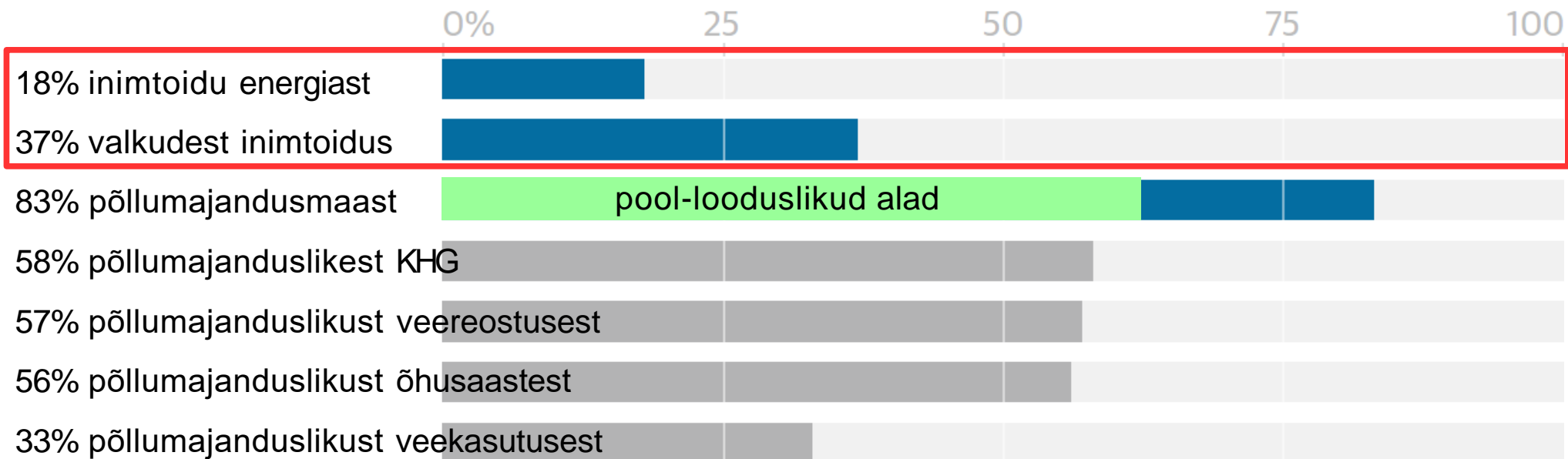

Loomakasvatus maailmas:

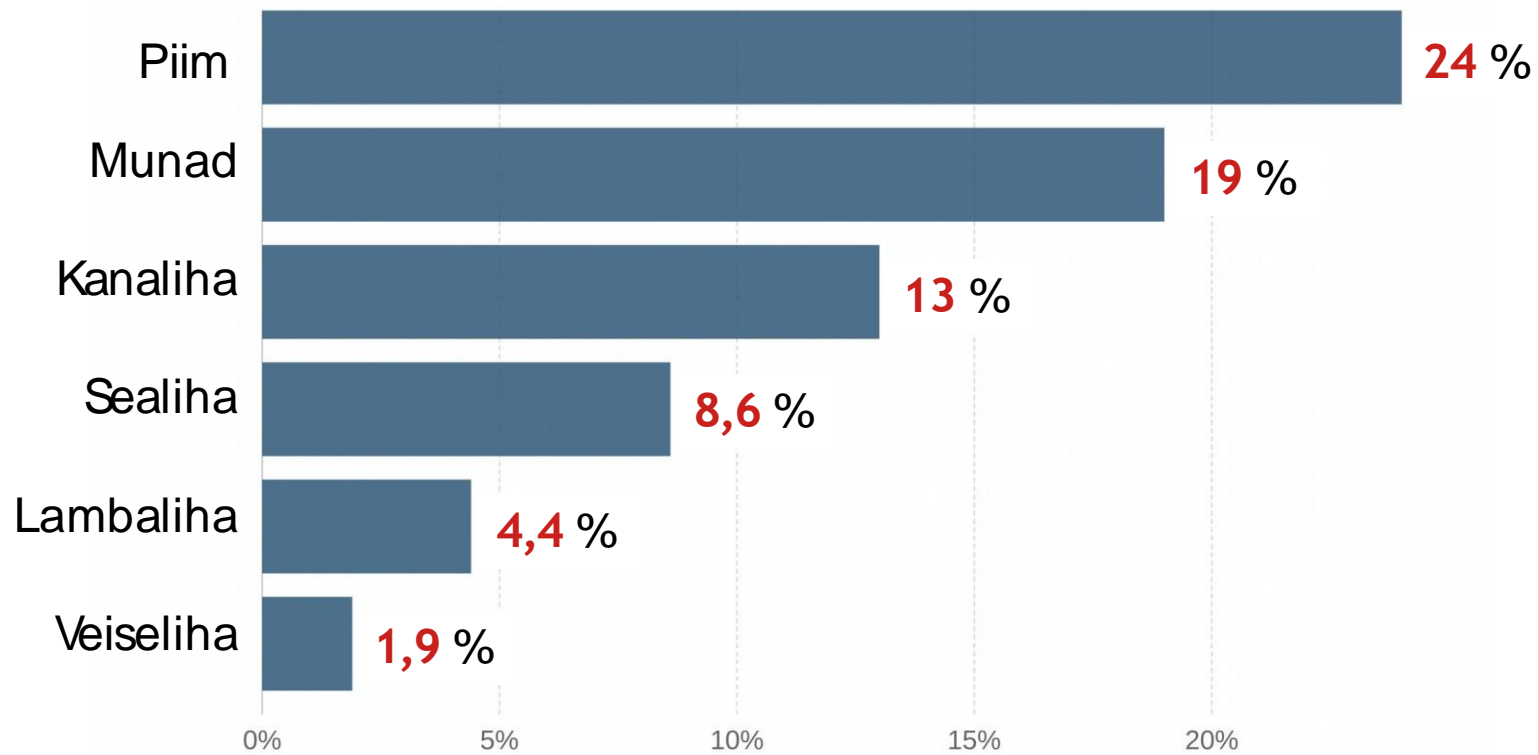
Guardian Graphic | Source: Poore and Nemecek, Science

Loomakasvatus maailmas:

Guardian Graphic | Source: Poore and Nemecek, Science

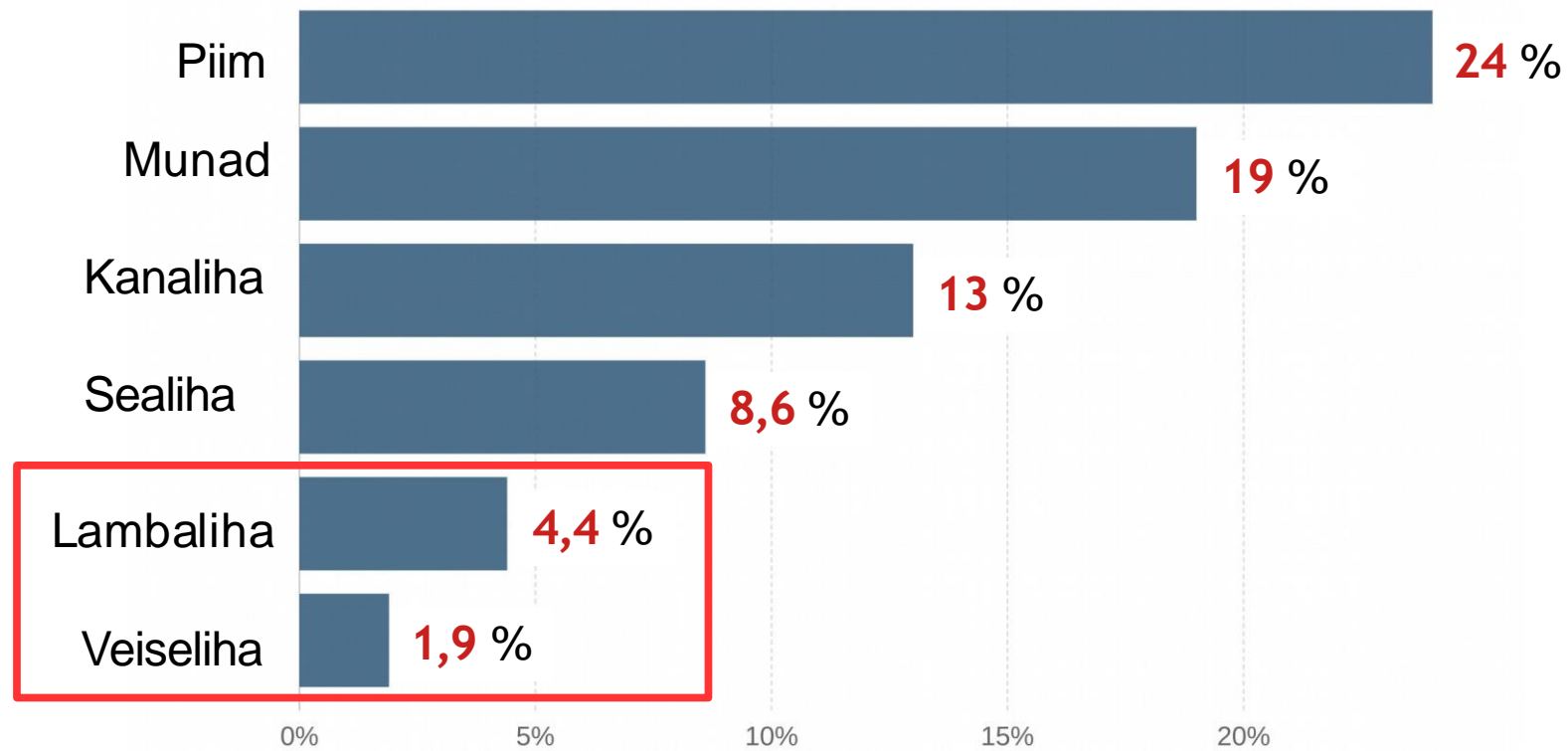
Loomse toidutootmise energia ülekande efektiivsus

Source: Meat conversion efficiencies - Alexander et al. (2016)

OurWorldInData.org/meat-and-seafood-production-consumption/ • CC BY

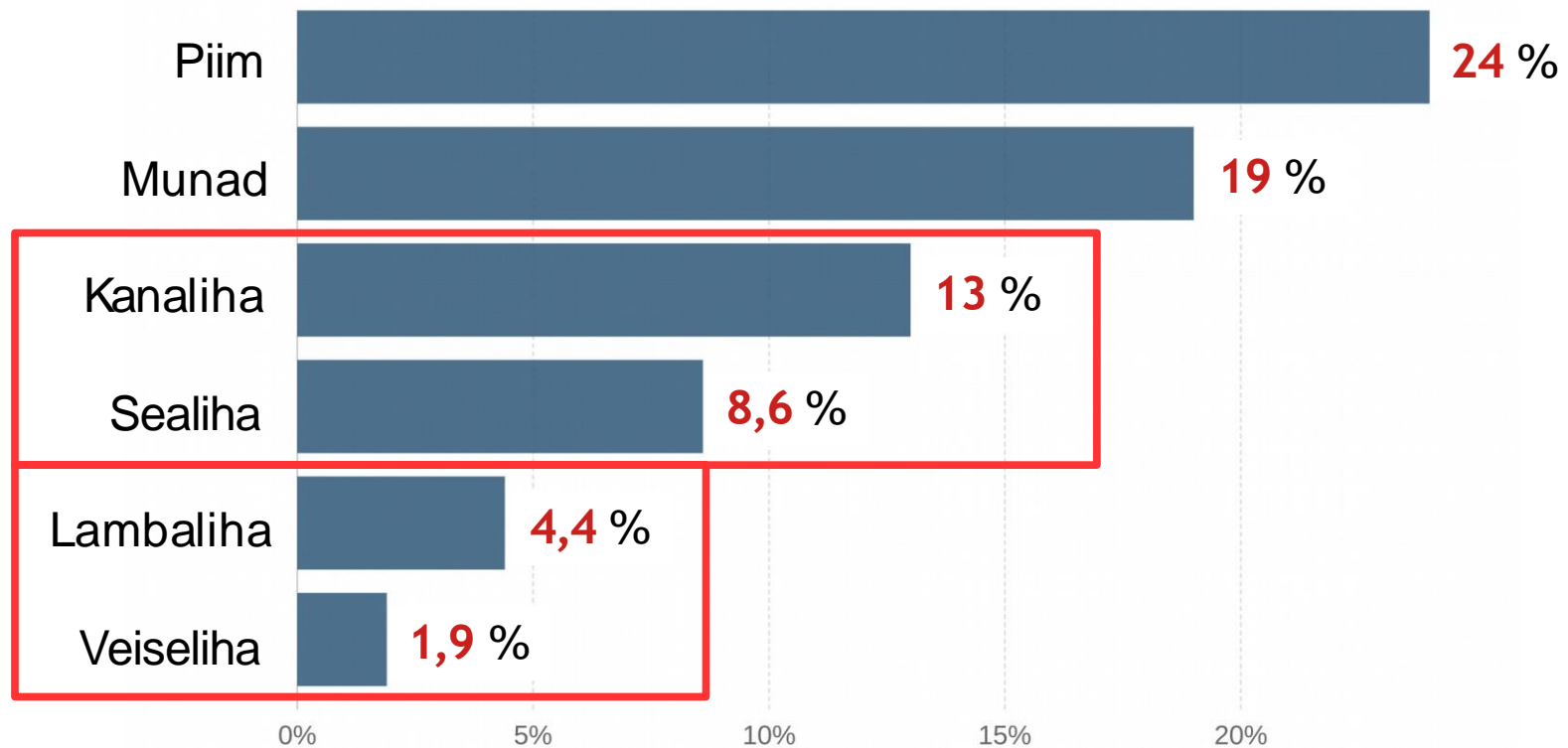
Loomse toidutootmise energia ülekande efektiivsus

Source: Meat conversion efficiencies - Alexander et al. (2016)

OurWorldInData.org/meat-and-seafood-production-consumption/ • CC BY

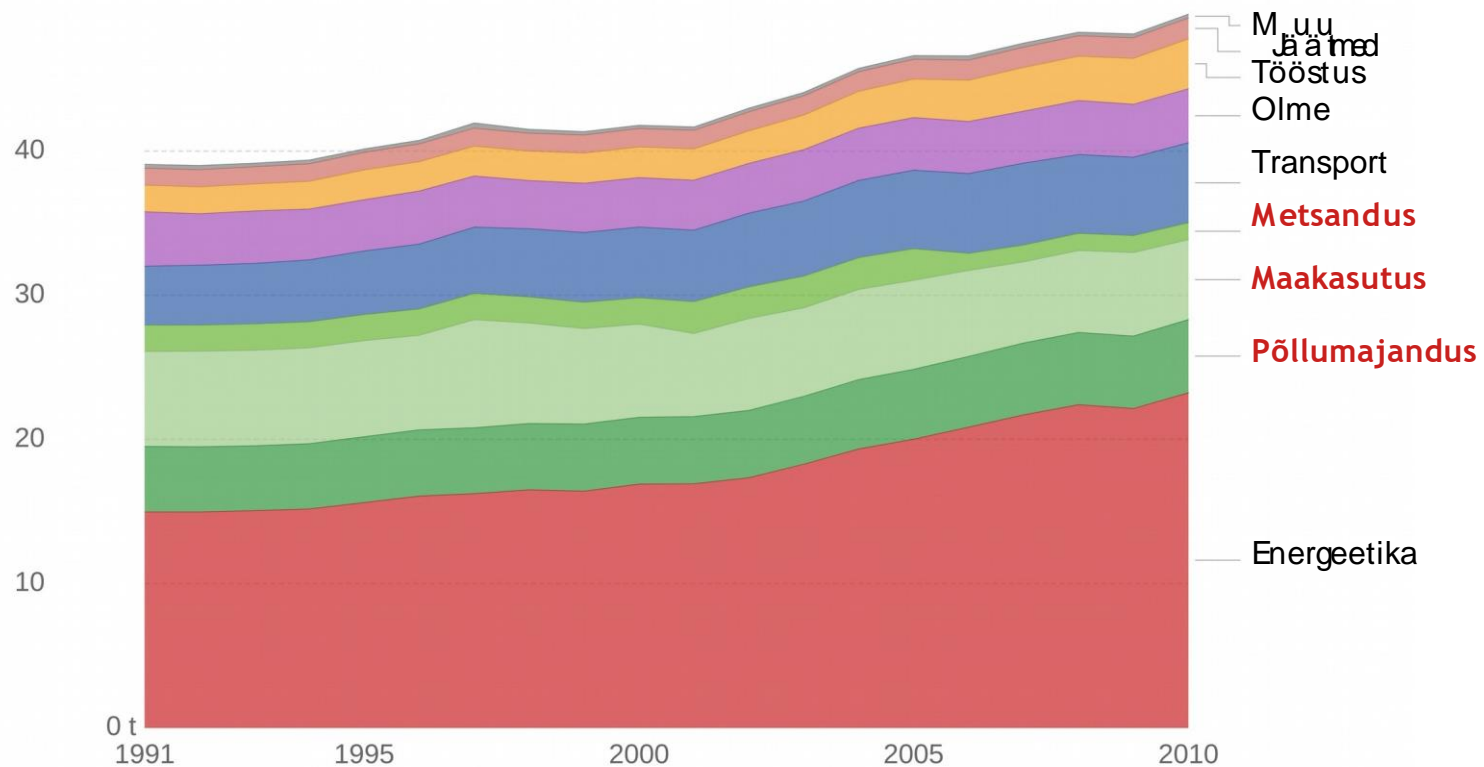
Loomse toidutootmise energia ülekande efektiivsus

Source: Meat conversion efficiencies - Alexander et al. (2016)

OurWorldInData.org/meat-and-seafood-production-consumption/ • CC BY

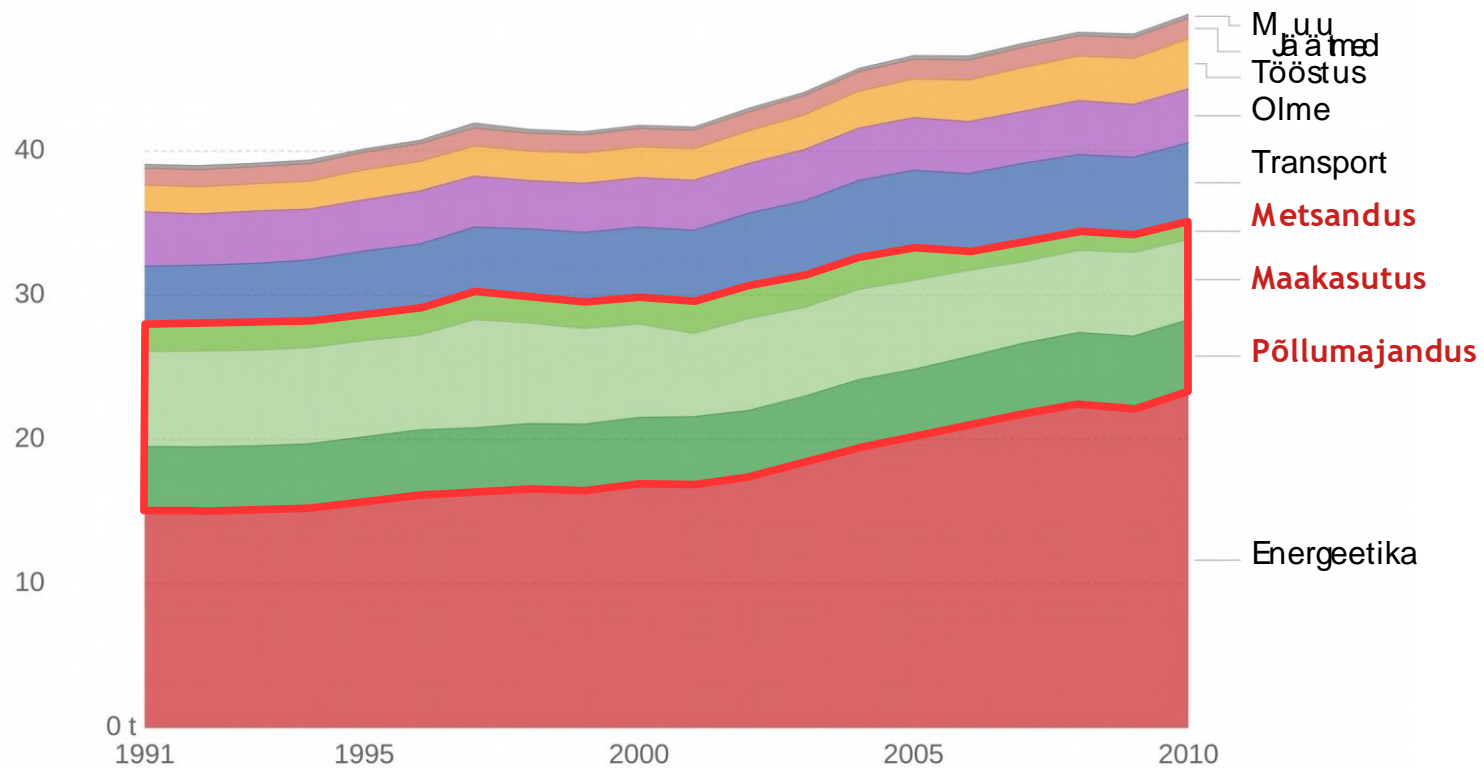
Kasvuhoonegaaside emissioonid aastas 1991 - 2010

Source: UN Food and Agricultural Organization (FAO)

OurWorldInData.org/co2-and-other-greenhouse-gas-emissions/ • CC BY

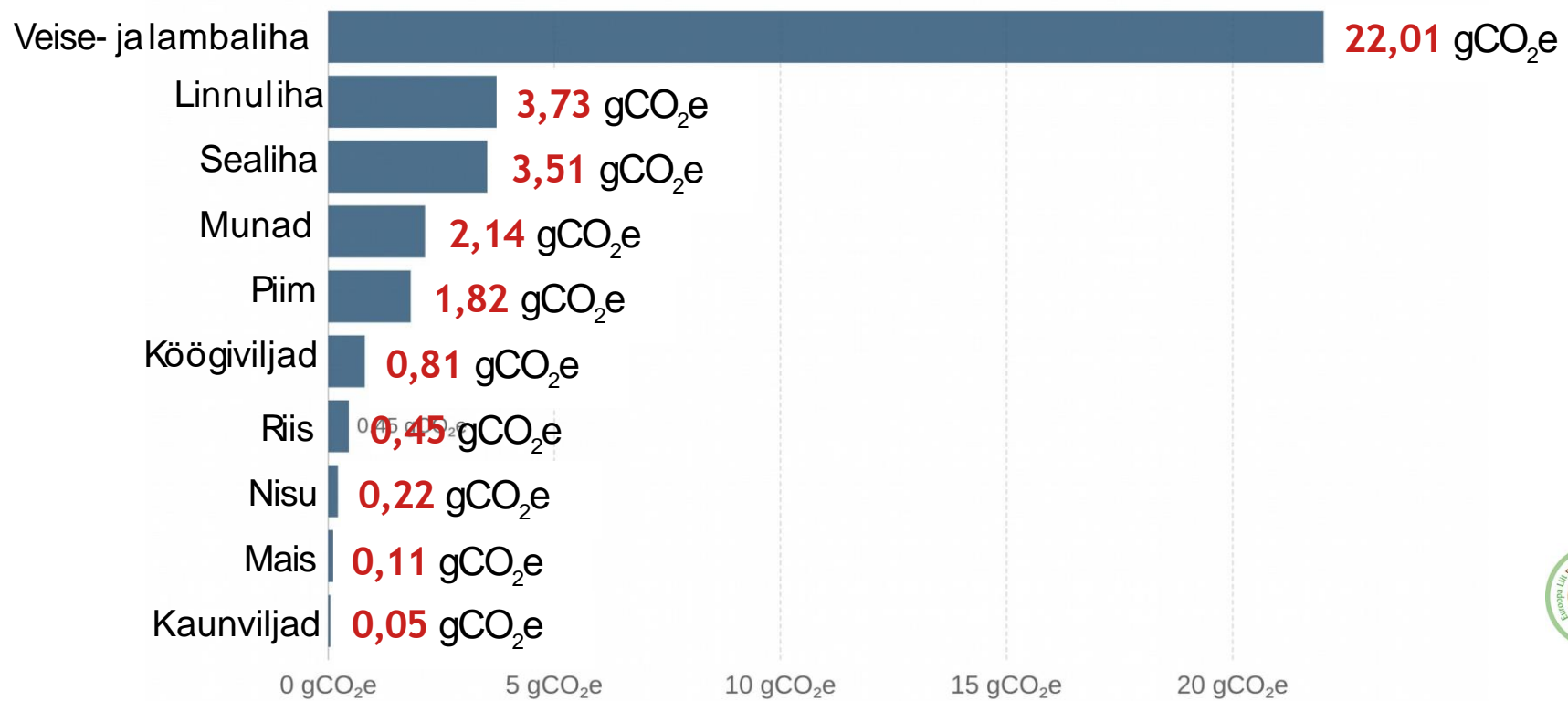
Kasvuhoonegaaside emissioonid aastas 1991 - 2010

Source: UN Food and Agricultural Organization (FAO)

OurWorldInData.org/co2-and-other-greenhouse-gas-emissions/ • CC BY

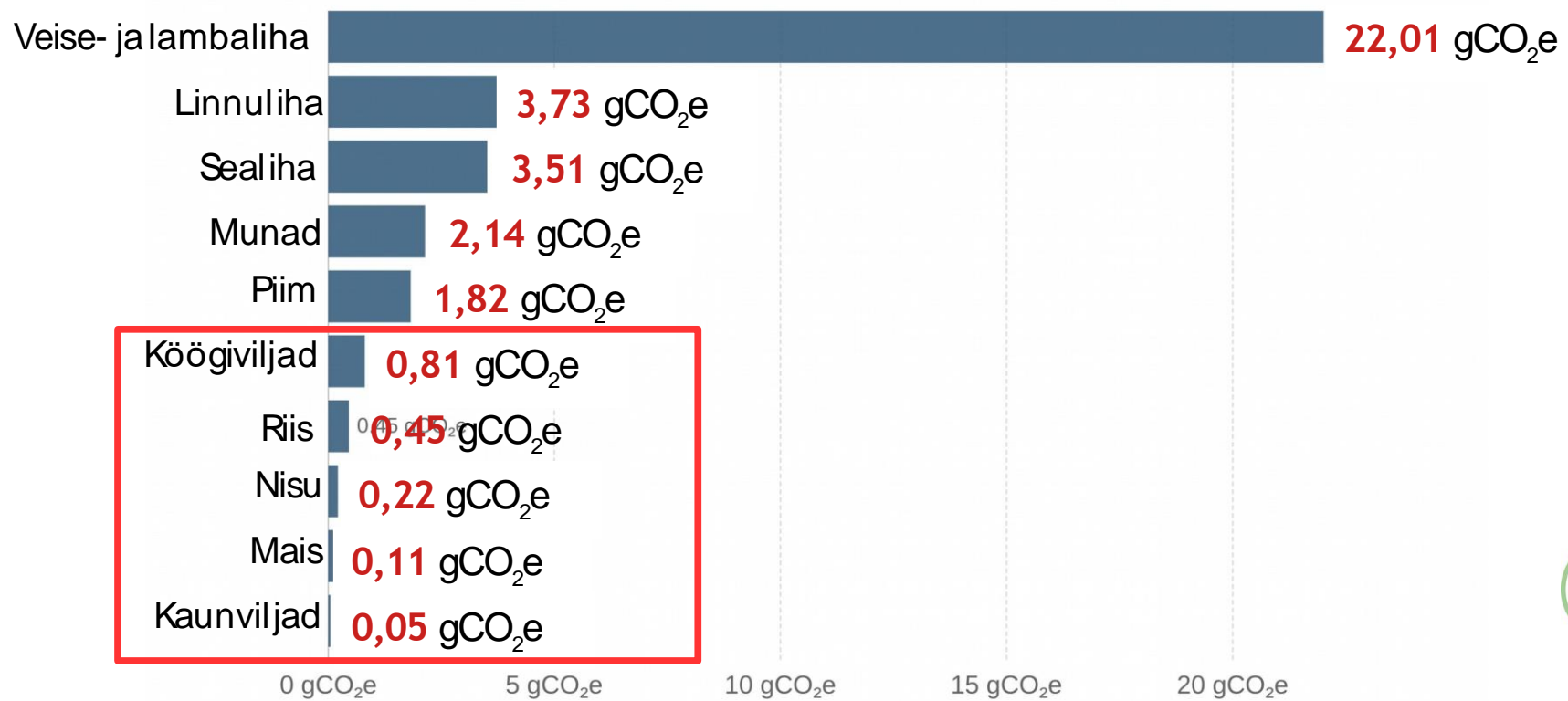
Kasvuhoonegaaside emissioon 1 kcal toidu energiasisalduse tootmiseks

Source: Environmental footprint by food type (kcal) - Clark & Tilman (2017)
OurWorldInData.org/meat-and-seafood-production-consumption/ • CC BY

Kasvuhoonegaaside emissioon 1 kcal toidu energiasisalduse tootmiseks

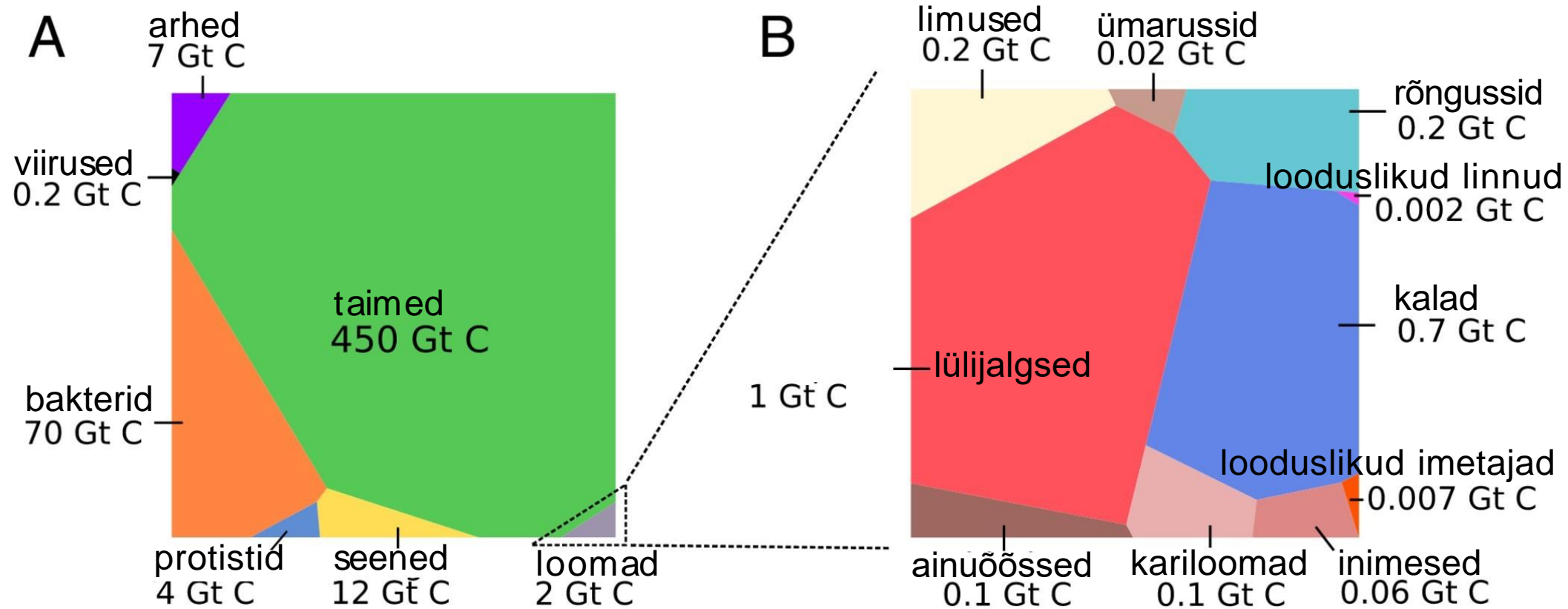

Source: Environmental footprint by food type (kcal) - Clark & Tilman (2017)
OurWorldInData.org/meat-and-seafood-production-consumption/ • CC BY

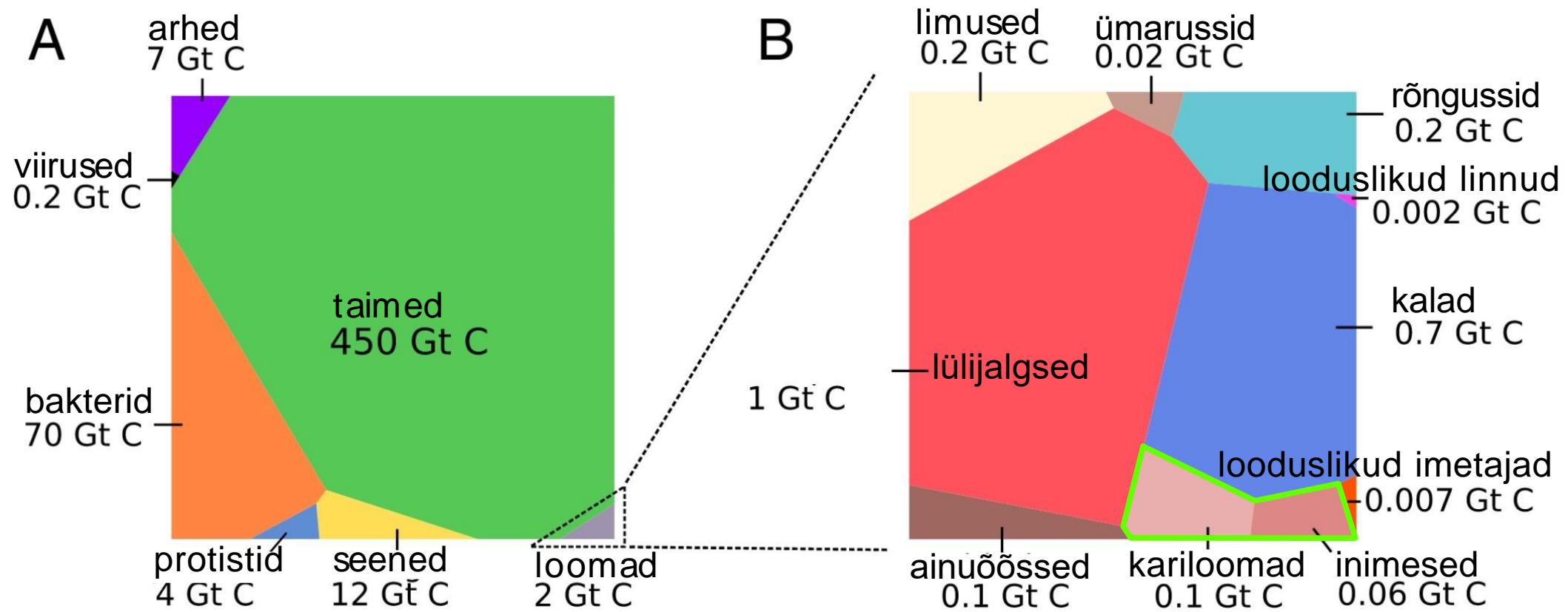

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond
Euroopa Investeeringud
maapirkondadesse

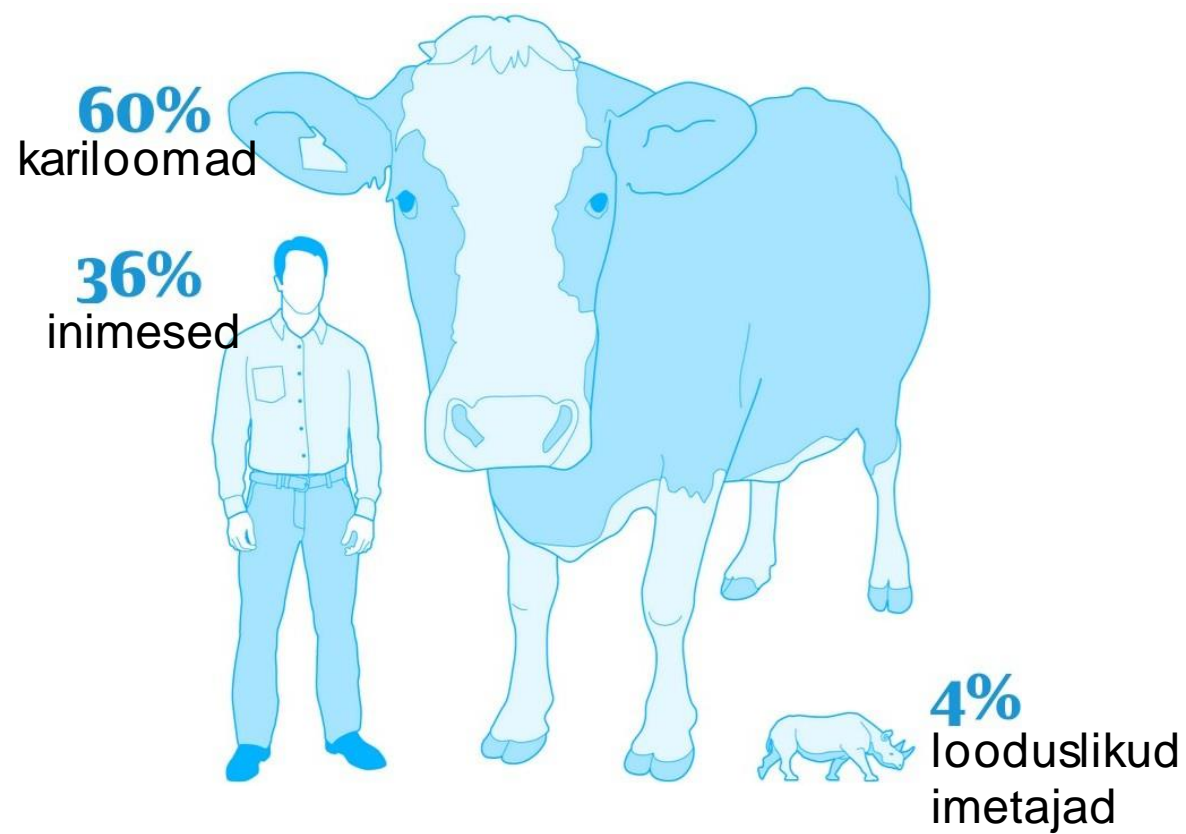
Elusorganismide biomass Maal

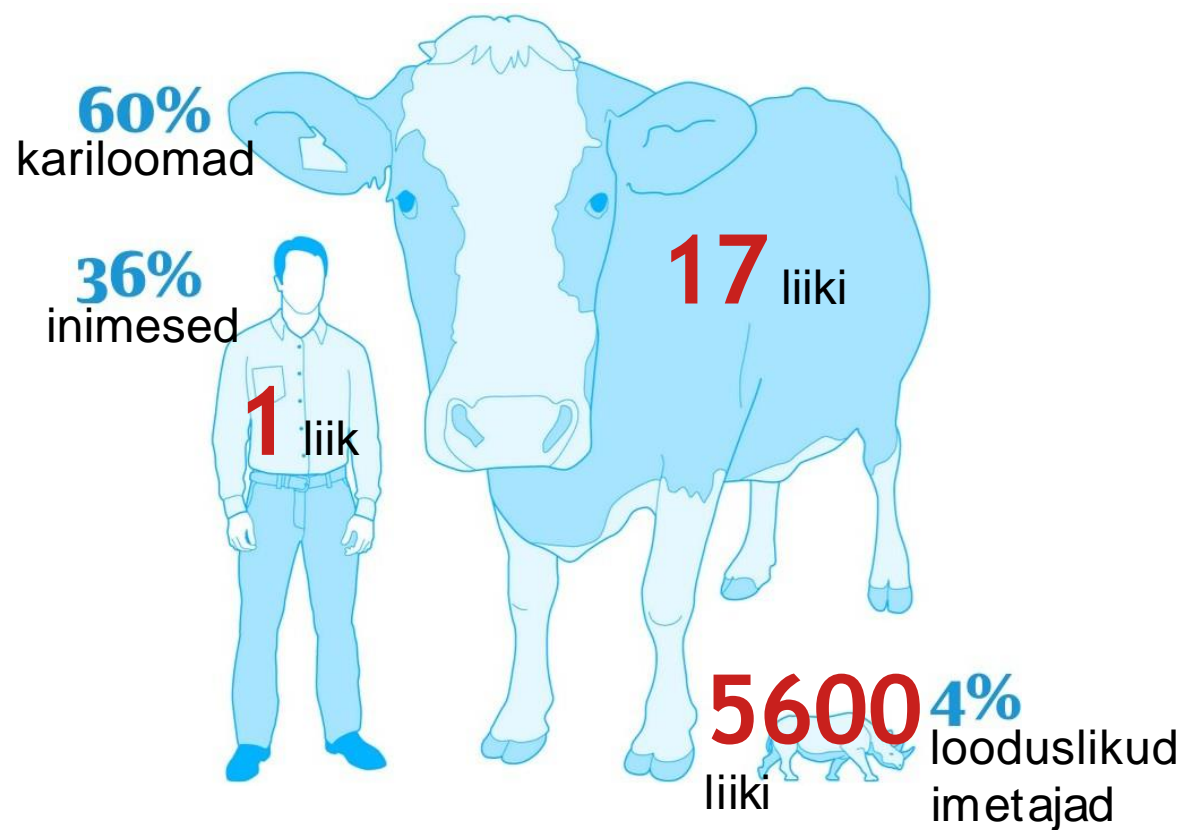
Elusorganismide biomass Maal

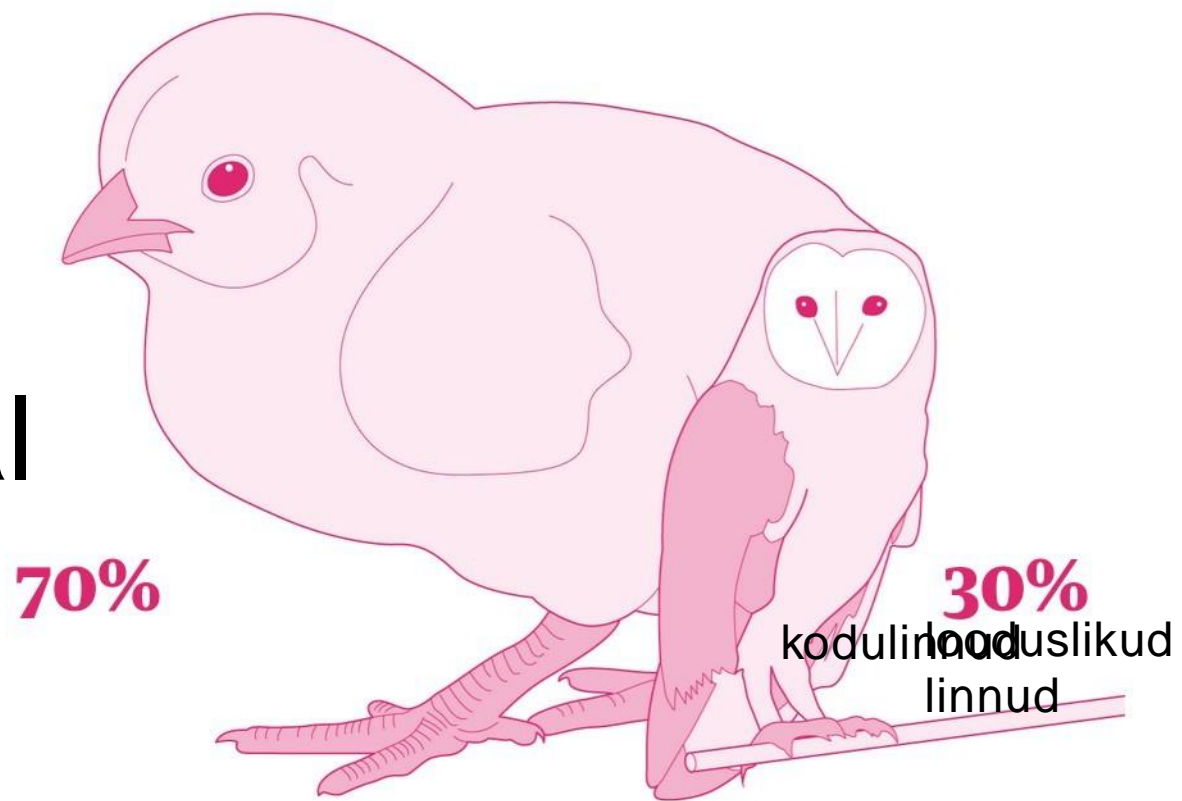
Maismaa- imetajate biomass Maal

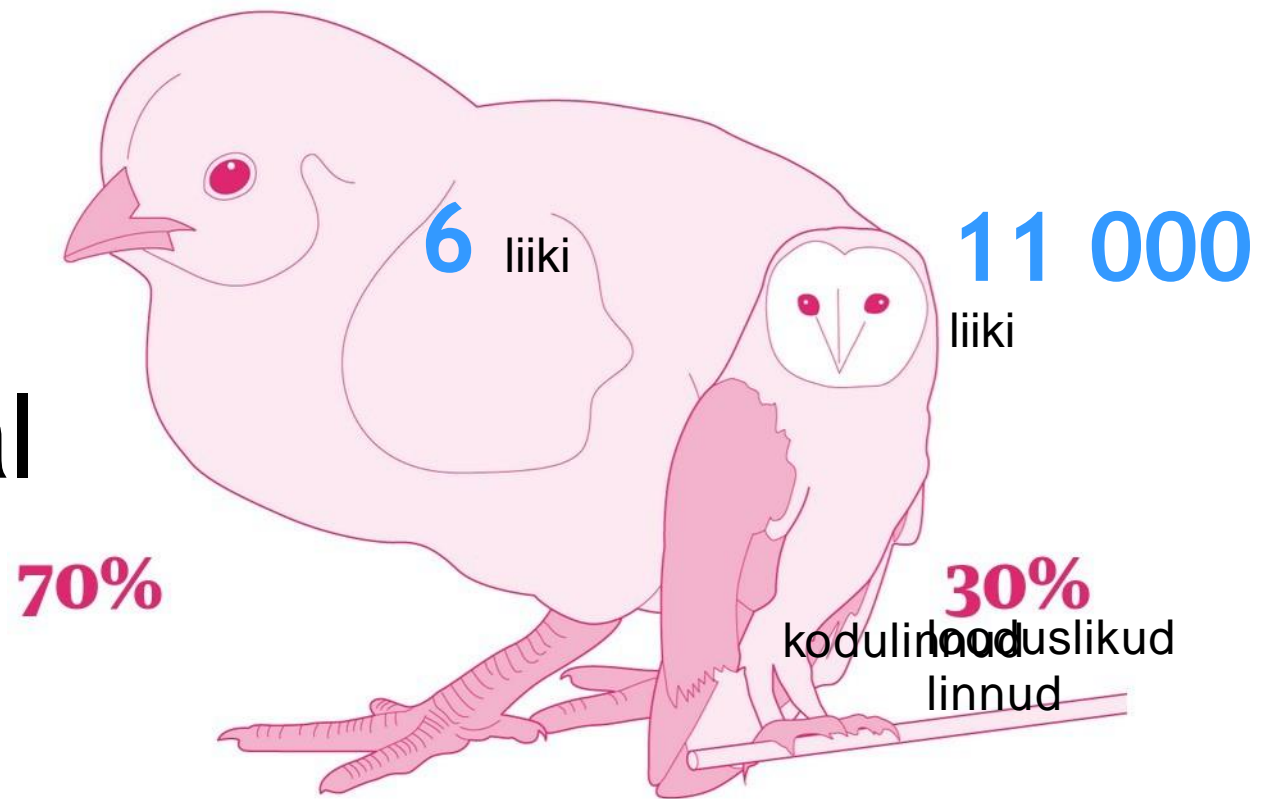
Maismaa- imetajate biomass Maal

Lindude biomass Maal

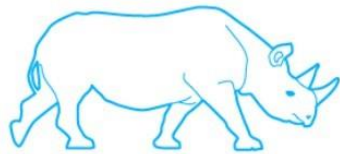
Lindude biomass Maal

Inimkonna ajaloo jooksul on kadunud suur osa looduslikust elustikust (biomass)

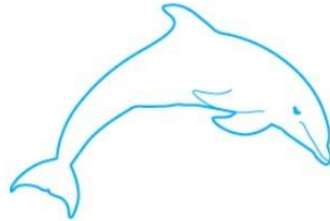
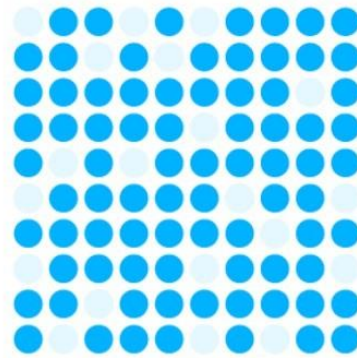

83%

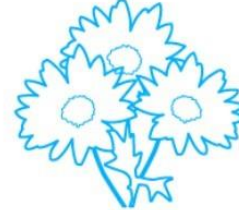
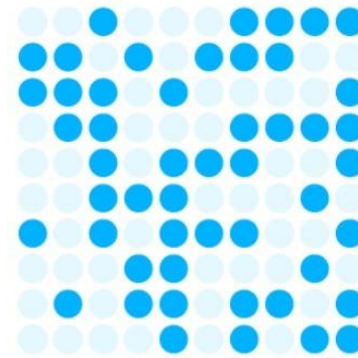
maismaaimetajatest

80%

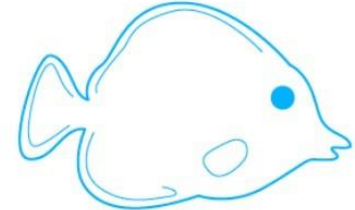
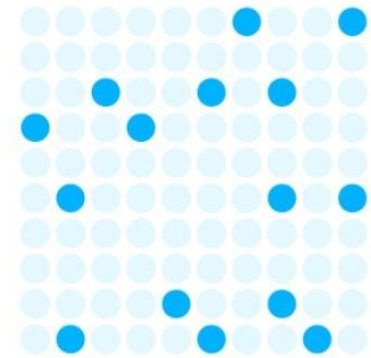
mereimetajatest

50%

taimedest

15%

kaladest

Milline on Eesti loodus?

Loodusmüüt

Tegelikkus

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa liivesteeringuid
maapiirkondadesse

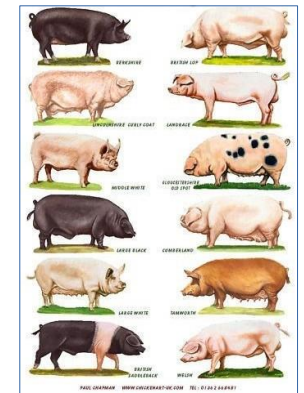
Loomaõiguslased:

„EI”

„Kui põllumajandusloomad oskaksid kirjutada raamatuid, millistena nad seal inimesi kujutaksid?”

Töö

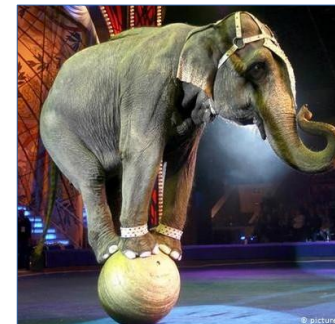
Tõuaretus

Loomsed saadused

Jaht

Meelelahutus

Loomkatsed

Kaasaegne maakasutus

Viliakad maad

- pidevas põllumajanduslikus kasutuses
- **elurikkus** erakordselt väike ja **langemas**
- keskkonnamõju väetiste ja agrokemikaalide tõttu suur

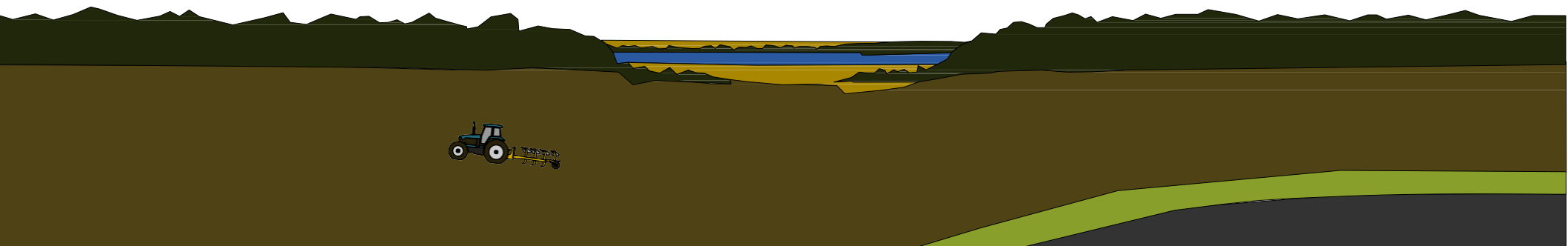
Väheviliakad maad

- hüljatud
- karjäärid, elamumaad jm
- **elurikkus langenud**

Liigniisked maad

- kuivendatud
- elurikkus langenud
- sageli haritavad
- **suur kasvuhoonegaaside emissioon**

Tootmine turupõhine (+ poliitika, toetused). Erakordse keskkonnamõjuga, ei ole kaasaegsel kujul jätkusuutlik.

Ajalooline maakasutus

Viljakad maad

- Hariti üles taimse toidu tootmiseks
- Taimne toit tagas turvalisuse
- Alepõllundus, viljavahetus, orgaanilised väetised
- Pindalad väikesed, **keskkonnamõju väike**

Vähevijakad ja liigniisked maad

- Karjakasvatamine ainus võimalus neilt maadelt midagi söödavat saada
- **Kõrge liigirikkus**

Tootmine vajadusepõhine ja jätkusuutlik.

Liha kui looduskaitse kõrvalprodukt

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond
Euroopa Investeeringud
maaspirkondadesse

Liigirikas niit
vajab
heinaniitmist
või karjatamist

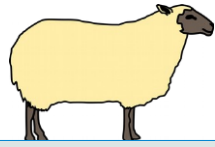
Looduskaitse

Liha kui looduskaitse kõrvalprodukt

Liigirikas niit
vajab
heinaniitmist
või karjatamist

Looduskaitse

Loom vajab
ruumi, süüa
ja tahab
paljuneda.

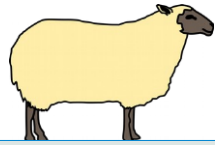
Loomakaitse

Liha kui looduskaitse kõrvalprodukt

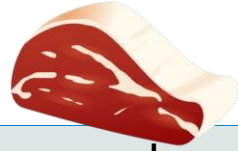
Liigirikas niit
vajab
heinaniitmist
või karjatamist

Looduskaitse

Loom vajab
ruumi, süüa
ja tahab
paljuneda.

Loomakaitse

Loomade
arvu tuleb
reguleerida.

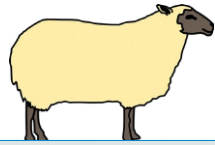
Liha

Liha kui looduskaitse kõrvalprodukt

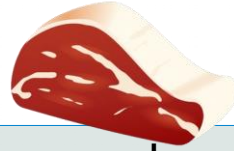
Liigirikas niit
vajab
heinaniitmist
või karjatamist

Looduskaitse

Loom vajab
ruumi, süüa
ja tahab
paljuneda.

Loomakaitse

Loomade
arvu tuleb
reguleerida.

Liha

Liha on
tervislik
toit.

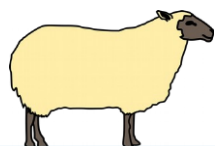
Tarbija

Liha kui looduskaitse kõrvalprodukt

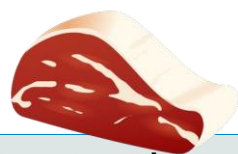
Liigirikas niit
vajab
heinaniitmist
või karjatamist

Looduskaitse

Loom vajab
ruumi, süüa
ja tahab
paljuneda.

Loomakaitse

Loomade
arvu tuleb
reguleerida.

Liha

Liha on
tervislik
toit.

Tarbija

Jätkusuutlik
tulevik on kõigi
huvides.

**Tarbida tuleb
vähem ja
keskkonna-
sõbralikult**

„Äärmuslased“

- Tõeline keskkonnaäärmuslus on väga haruldane. **Eestis keskkonnaäärmuslust ei ole.**
- Sageli on „äärmuslane“ sildiks **väljamõeldud oponentide** tähistamisel.
- Majandustegevus on keskkonna suhtes sageli **äärmuslikum** kui mistahes keskkonnaaktivism.
- Keskkonnakaitsjad on **avaliku diskussiooni üks osapooltest**. Nad ei kao ära!
- Keskkonnakaitsjate väited on sageli **teaduslikult põhjendatud**, ehk neil on tihti õigus.
- Keskkonnakaitsjad esindavad enamasti **avalikku huvi**.
- Keskkonnakaitsjad ei ole sugugi alati nn „**häälekas vähemus**“.
- **Keskkonnakaitsjaid on ühiskonnale vaja.**
- Majandus ei lõppe otsa. Tarbija ja tema eelistused muutuvad. **Tootja peab turuga kohanema**. Konfliktsetes olukordades võidab lõpuks see, kellel on õigus.
- Emotsionaalsed argumendid on turul samuti tõsiseltvõetavad argumendid ehk **asjad peavad lisaks õiged olemisele ka näima õiged**.

Nagu kaks tilka vett...

Traditsiooniline jõulupraad

Põrsas Peppa jõulud

Euroopa Maapiirkondade
Arengufond
Euroopa Investeeringud
maapiirkondadesse

Aitäh!